

An Coimisiún
Eorpach

Scríobh go soiléir sothuigthe

Aistriúchán

Bíonn ar fhoireann an Choimisiúin Eorpaigh doiciméid den uile chineál a scríobh. Cibé cineál doiciméid atá idir lámha agat — reachtaíocht, tuarascáil theicniúil, miontuairisc, preasráiteas nó óráid — beidh sé níos sothuigthe agus, dá réir sin, níos éifeachtaí ach é a bheith scríofa go soiléir. Is éard atá i gceist sa treoirleabhar seo comhairle a thabhairt faoin scríbhneoireacht shoiléir. An chomhairle a thugtar anseo, baineann sí leis an scríbhneoireacht i do theanga féin nó i dteangacha oifigiúla eile, is é sin le rá teangacha oibre an Choimisiúin mar atá leagtha síos i Rialachán Uimh. 1/1958 ón gComhairle (rialachán atá fós i bhfeidhm).

Ní rialacha a thugtar anseo ach moltaí. Ná dearmad na spriocléitheoirí ná an cuspóir atá leis an doiciméad.

Seo a leanas trí chúis ar chóir scríobh go soiléir sothuigthe:

- bítear níos éifeachtaí i mbun comhoibre;
- seachnaítear comhfhreagras nach bhfuil gá leis;
- cothaítear dea-mhéin.

	Moladh 1: Bíodh na smaointe soiléir agat roimh ré	lch. 3
	Moladh 2: Tabhair tús áite don léitheoir	lch. 4
	Moladh 3: Bíodh leagan amach slachtmhar ar an doiciméad	lch. 5
	Moladh 4: Bíodh an téacs gonta simplí	lch. 6
	Moladh 5: Bíodh ciall leis na habairtí, agus struchtúr orthu	lch. 7
	Moladh 6: Faigh réidh le hainmfhocail iomarcacha	lch. 9
	Moladh 7: Seachain an teibíocht	lch. 10
	Moladh 8: Seachain <i>faux amis</i>, béarlagair agus giorrúcháin	lch. 11
	Moladh 9: Athcheartaigh agus seiceáil	lch. 14
	Uirlisí dréachtúcháin atá ar líne ag an Aontas Eorpach	lch. 15

1. Bíodh na smaointe soiléir agat roimh ré

Má tá do chuid smaointe grinn, beidh do chuid scríbhneoireachta glan. Déan do mhachnamh ar na ceisteanna seo a leanas:

Cé a léifidh an doiciméad?

Trí phríomhghrúpa a léann doiciméid an Choimisiúin Eorpaigh:

- baill d'fhóireann an Choimisiúin Eorpaigh nó d'fhóireann na n-institiúidí eile;
- saineolaithe taobh amuigh de na h-institiúidí;
- an bpobal i gcoitinne (an grúpa is mó).

Tá an chuid is mó de dhoiciméid an Choimisiúin Eorpaigh ar an idirlíon anois agus fáil ag an bpobal orthu. Gach uile rud a scríobhaimid agus a fhoilsímid, bíonn tionchar aige ar an tuairim atá ag an bpobal den Aontas Eorpach. Féach Moladh 2 maidir le tús áite a thabhairt don léitheoir.

Cén toradh atá uait?

Cén cuspóir atá leis an doiciméad? Nuair a bheidh an doiciméad léite ag an léitheoir, an mbeidh air ...

- cinneadh a dhéanamh?
- déileáil le cás nó le dálaí faoi leith?
- fadhb áirithe a réiteach?
- a dhearcadh i leith rud éigin a athmheas?

Cé na pointí is cóir a bheith i do dhoiciméad?

- Bíodh a fhios agat cén teachtaireacht is áil leat a thabhairt.
- Déan liosta nó léaráid bholgánach (féach an léaráid) de na pointí go léir is áil leat a dhéanamh; ní gá iad a chur in aon ord ar leith.
- Scríos na pointí nach mbaineann le hábhar.
- Cuir na pointí gaolmhara le chéile mar argóintí.
- Líon aon bhearnaí i do chuid eolais féin: déan nóta de na fíricí a bheidh ort a sheiceáil agus/nó de na saineolaithe a mbeidh ort dul i gcomhairle leo.

Baineann an cur chuige seo le beagnach gach sórt téacs neamhliteartha: meamraim, tuarascálacha, litreacha, treoirleabhair, srl. Beidh ort rialacha speisialta a leanúint chun doiciméid fhoirmiúla a dhéachtú, e.g. doiciméid reachtacha.

Cur chuige eile atá an-úsáideach is ea **“modh na seacht gceist”**, modh dea-struchtúrtha a chuideoidh leat a aithint cad é an t-eolas a bhfuil tábhacht leis:

- 1 **CÉN RUD?** An bhunteachtaireacht atá agam
- 2 **CÉ?** Na daoine a mbaineann an teachtaireacht leo
- 3 **CÉN UAIR?** Laethanta, uaireanta, amlínte, spriocanna
- 4 **CÁ HÁIT?** Áiteanna
- 5 **CÉN CHAOI?** Modh, tosca, dálaí, míniú
- 6 **CÉN FÁTH?** Cúiseanna agus/nó cuspóir
- 7 **CÁ MHÉAD?** Sonraí inríofa agus intomhaiste

2. Tabhair tús áite don léitheoir

Dírigh do theachtaireacht ar an léitheoir agus múscail a spéis

Ná dearmad an duine a léifidh an doiciméad: ní hé sin an té atá i gceannas ort, ná an té a rinne athbhreithniú ar an aistriúchán, ach an té a léifidh an doiciméad foilsithe. Beidh na léitheoirí faoi dheifir mar atá tú féin. Cé hian na léitheoirí, cad atá ar eolas acu cheana, agus cad ba cheart a mhíniú dóibh?

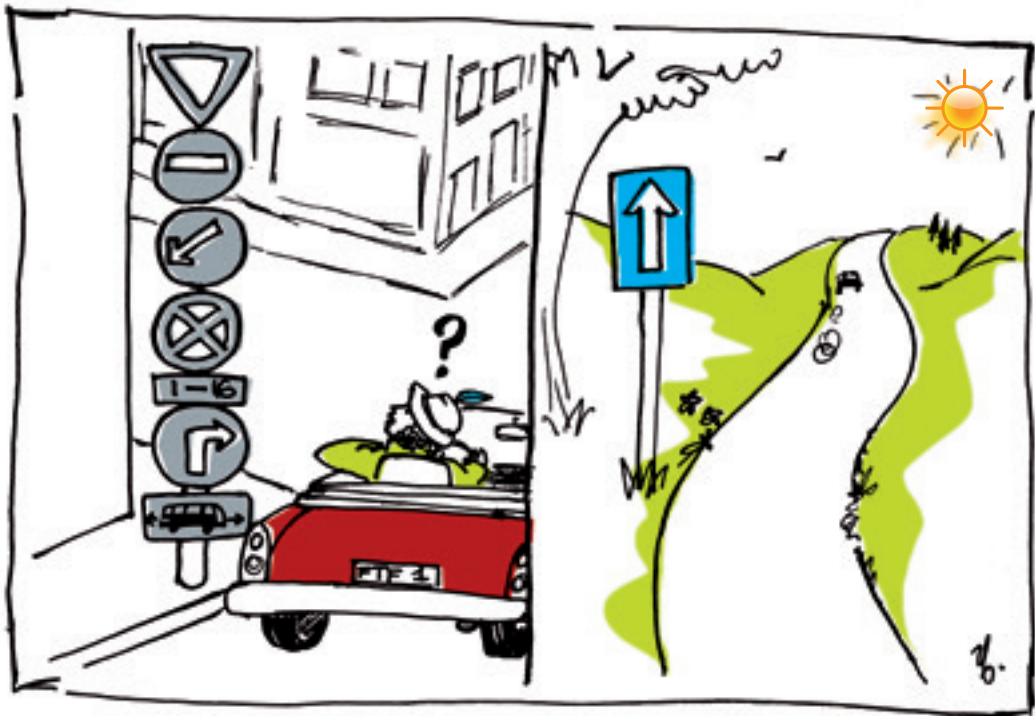
Cuir thú féin i gcráiceann an léitheora agus smaoinigh ar an ábhar atá idir lámha agat:

- **Déan iarracht na léitheoirí a thabhairt leat** agus labhair leo go lom díreach más féidir.
- **Smaoinigh ar na ceisteanna** ab fhéidir leo a chur, agus déan deimhin de go bhfuil freagraí

na gceisteanna sin sa doiciméad. (D'fhéadfá na ceisteanna sin a úsáid mar fho-cheannteidil, e.g. "Cé na hathruithe a dhéanfaidh na bearta nua seo?", "Cén fáth a bhfuil gá leis na bearta seo?", "Cé air a mbeidh tionchar ag na bearta seo?", "Cén toradh a bhfuilimid ag súil leis?").

- **Bíodh ábhar spéise ann** dóibh. Ná tabhair dóibh ach an t-eolas a bhfuil gá acu leis i ndáiríre. Fág ar lár an méid is féidir de mhionsonraí a bhaineann le modhanna oibre an Choimisiúin Eorpaigh agus le foirmiúlachtaí idirinstiúideacha. Is deacair d'fhorhmór na léitheoirí brí a bhaint as na mionsonraí sin agus bíonn de thoradh air sin go gcruthaítear íomhá den Choimisiún mar institiúid mhaorlathach nach mbaineann leis an bpobal. Má tá fíorthábhacht leis na mionsonraí sin, mínigh go gonta cén fáth.

.....➤ Anois féadfaidh tú an téacs a leagan amach.

3. Bíodh leagan amach slachtmhar ar an doiciméad

Bíodh an t-ábhar in ord agus in eagar

- Má tá sé beartaithe agat achoimre a scríobh, cuir ag tús an téacs í. Go hiondúil, is é tús an téacs an chéad chuid de a léann an léitheoir, agus corruair ní léann sé ach an méid sin.
- Tabhair aird faoi leith ar na naisc idir píosaí téacs, naisc a chuideodh, b'fhéidir, leis na léitheoirí **an loighic agus an smaointeoireacht** atá in úsáid agat a thuiscint. Roghnaigh ceannteidil agus “méara eolais” eile a chuideoidh leo eolas tábhachtach a aimsiú ionas nach mbeidh ort an t-eolas sin a lua arís is arís eile sa doiciméad. Bíodh **eolas sna ceannteidil agus sna fo-cheanteidil**, eolas a chuideoidh leis an léitheoir na pointí is tábhachtaí sa doiciméad a aithint. Is mó an chabhair don léitheoir an ceannteideal “Is gá grinnscrúdú níos cúramaí a dhéanamh ar an gcónascadh” ná an ceannteideal “Grinnscrúdú ar an gcónascadh”.
- Smaoinigh ar an tslí is fearr chun do chuid argóintí a chur ina luí ar an léitheoir, slí nach gcuirfidh as do sholáiteacht an doiciméid. An bhféadfá **deilbhíní, graif, nó táblaí a úsáid in ionad téacs**? An bhfuil gá le gluais nó le liosta de shainmhínithe?
- Tús an doiciméid agus **an chonclúid** an dá chuid is mó a léitear. Go deimhin, b'fhéidir nach mbacfadh an léitheoir le corp an téacs a léamh, ar chor ar bith. Bíodh an chonclúid sothuigte gonta agus baineadh sí le hábhar.
- Más doiciméad fada atá ann, tabhair leid don léitheoir faoi struchtúr an doiciméid: bíodh **clár ábhair soiléir slachtmhar** ann.

Bíodh an téacs féin soiléir sothuigte

- Tabhair aird ar na moltaí thíos
- Úsáid uirlisí dréachtúcháin an Aontais Eorpaigh (féach an leathanach deiridh)
- **Is minic is fearr téacs gearr!**
Fiafraigh díot féin an bhfuil gá i ndáiríre le gach focal agus le gach cuid den téacs.

Moladh: ná húsáid focail nach bhfuil gá leo.

Is féidir tuilleadh eolais a fháil ar an suíomh gréasáin www.europa.eu

Tá tuilleadh eolais ar an suíomh gréasáin www.europa.eu

Tuilleadh eolais: www.europa.eu

Agus an téacs críochnaithe agat

Féach Moladh 9 “Athcheartaigh agus seiceáil”.

Dhá fhadhb a bhíonn go minic sa Choimisiún Eorpach

1. Téacs a úsáideadh cheana a úsáid arís gan é a chur in oiriúint i gceart
In amanna, ní bhíonn seandoiciméid scríofa go soiléir nó bíonn na coinbhinsiúin agus na cleachtais stíle as dáta iontu. Seiceáil go ndearna tú na hathruithe uile a theastaíonn.

2. Gearr is greamaigh

B'fhéidir go mbeadh ort míreanna as doiciméid éagsúla a úsáid chun téacs nua a chur le chéile. Seachain an easpa leanúnachais agus an t-athrá, agus ná fág aon rud ar lár. Rud baolach an choipeáil gan seiceáil, óir d'fhéadfadh sí loighic inmheánach an doiciméid a fhágáil doiléir agus an doiciméad a chur ó thuiscint.

4. Bíodh an téacs gonta simplí

Gonta ...

Níl doiciméad fada ploc níos fearr ná doiciméad gearr. Ní bheidh aon mheas breise ag na léitheoirí ort má scríobhann tú fiche leathanach in ionad deich leathanach, go mór mór má thugtar faoi deara gur leor deich leathanach chun gach rud a rá. Gach seans go dtiocfaidh frustrachas orthu má bhíonn orthu níos mó ama ná mar is gá a chaitheamh i mbun na léitheoireachta.

Seo a leanas roinnt seifteanna le téacs atá iomarcach a fhágáil ar lár:

- Ná habair an rud atá follasach cheana. Bíodh muinín agat as intleacht an léitheora.
- Ná húsáid barraíocht nathanna iomarcacha ar nós “mar is eol dúinn”, “glactar go forleathan le”, “dar liom féin”, “agus mar sin de”, “agus dá réir sin”, “ó thaobh A de agus ó thaobh B de”.
- Ná habair an rud céanna faoi dhó, ach amháin má tá sin riachtanach ar mhaithe le soiléire. Má tá ort tagairt a dhéanamh do choiste a bhfuil ainm fada air, ná scríobh amach an t-ainm iomlán ach **uair amháin** sa téacs: “Cuireadh an cheist seo os comhair an Choiste um Threoracha Stíle. Dhearbhaigh an Coiste go ...”.

Is mó an tionchar, de ghnáth, a bhíonn ag doiciméid ghonta agus ag abairtí gearra.

Seo treoir ghinearálta:

1 doiciméad = 15 leathanach ar a mhéad
1 abairt = 20 focal ar an meán

(ach bíodh cúpla abairt ghearr anseo is ansiúdl!)
 Bac mór ar shoiléire i ndoiciméid an Choimisiúin Eorpaigh is ea abairtí fada. Déan iarracht iad a bhriseadh ina n-abairtí gearra. Agus ná dearmad cónaisc (ar nós “ach”, “mar”, “áfach”, “agus”) a úsáid ionas go mbeidh an téacs comhleanúnach líofa.

... agus simplí

Úsáid focail shimplí nuair is féidir sin. Ní cheapfaidh léitheoirí nach bhfuil do chuid scríbhneoireachta léannta ná snasta toisc friotal simplí a bheith in úsáid agat. Is amhlaidh a bheidh tuilleadh muiníne acu asat.

an bhóchtaineacht a dhíothú	deireadh a chur leis an mbochtaineacht
áirithigh	cinntigh; féach chuige
démhíosúil	faoi dhó sa mhí
comhdhéanta de	ina bhfuil
forbhreathnú	achoirne
nós imeachta	próiseas, córas, modh oibre
a onnmhairiú	a easpórtáil
iasachtú BCE	iasachtaí a thugann BCE
amhail	ar nós
chun críocha	ar mhaithe le

Rud eile faoin stíl shimplí ghlan ...

... go seachnaítear débhrí

Má úsáideann tú an focal céanna chun tagairt a dhéanamh do dhá rud ar leith, seans go gcuirfidh sin mearbhall ar an léitheoir:

Ní mór don iarratas a bheith istigh faoin Máirt. Féadfaidh tú iarratas a dhéanamh freisin ar an sprioc sin a chur ar athlá. Beidh an t-iarratas ... (*Cén t-iarratas atá i gceist anois?*)

Ní mór don iarratas a bheith istigh faoin Máirt. Féadfaidh tú a iarraidh freisin an sprioc sin a chur ar athlá. Beidh an t-iarratas ...

... nach n-athraítear focail ar mhaithe leis an stíl amháin

Is iomaí duine a cheapann go mbíonn doiciméad níos spéisiúla nuair a úsáidtear focail dhifriúla chun tagairt a dhéanamh don rud céanna. Ach is baolach go gcuirfeadh sin mearbhall ar an léitheoir:

Ní mór do chomhaltaí uile an choiste a bheith i láthair ag an gcuinniú. Tabharfar eolas tábhachtach do na bail. (*Cé dó a dtabharfar an t-eolas — do na comhaltaí nó do bhaill eile?*)

Ní mór do chomhaltaí uile an choiste a bheith i láthair ag an gcuinniú. Tabharfar eolas tábhachtach dóibh.

5. Bíodh ciall leis na habairtí, agus struchtúr orthu

Uaireanta, beidh ort téacs a bhfuil a lán fíricí agus argóintí ann a scríobh (nó a fheabhsú, b'fhéidir). Seo a leanas roinnt moltaí maidir le heagar a chur ar an eolas ionas go mbeidh an léitheoir in ann an abairt a thuiscint gan dua.

Ainmnigh an **gníomhaí** atá i gceist i ngach gníomh agus cuir na gníomhartha san ord ina dtiteann siad amach.

Déanfar cinneadh ag cruinniú an Choiste Bronnta faoi mhaoiniú an Choimisiúin a leithroinnt tar éis na hiarratais uile a bheith faighte.

Nuair a bheidh na hiarratais *curtha isteach* ag na **hiarrthóirí** go léir, 1
tiocfaidh an Coiste Bronnta *le chéile* 2
chun cinneadh a dhéanamh 3
faoin méid maoinithe a *tabharfaidh an Coimisiún* do gach iarrthóir ar leith. 4

Más féidir leat an gníomhaí — an duine, an eagraíocht, nó an rud atá i mbun an ghnímh — a lua, beidh do chuid scríbhneoireachta níos soiléire.

Uaireanta, bíonn sé éasca go leor an gníomhaí a aimsiú:

Déanfar buiséad nua de chuid an Aontais Eorpach, ar fiú aon trilliún euro é, a infheistiú thar thréimhse seacht mbliana i bhfás eacnamaíoch, i dtaighde agus san oideachas.

Déanfaidh an tAontas Eorpach aon trilliún euro a infheistiú thar thréimhse seacht mbliana i bhfás eacnamaíoch, i dtaighde agus san oideachas.

Ach uaireanta eile, ní follasach cé hé an gníomhaí:

Measann daoine gur cheart fógraíocht tobac a thoirmeasc san Aontas Eorpach.

Cé a mheasann sin? An scríbhneoir, an Coimisiún, an pobal i gcoitinne, na dochtúirí?

Ná dearmad go bhfuil **briathar saor** sa Ghaeilge. Úsáid é nuair nach eol cé hé an gníomhaí nó nuair nach áil leat é a lua.

Tá sé measta gur cheart fógraíocht tobac a thoirmeasc san Aontas Eorpach.

Meastar gur cheart fógraíocht tobac a thoirmeasc san Aontas Eorpach.

Úsáid **an chopail** chun béim a chur ar an eolas is tábhachtaí.

Déanfaidh an Bord Bainistíochta pleananna oibre agus déanfaidh sé a chinntí agus réiteoidh sé easaontais trí thromlach cáilithe.

Déanfaidh an Bord Bainistíochta pleananna oibre, agus is **trí thromlach cáilithe** a dhéanfaidh sé a chinntí agus a réiteoidh sé easaontais.

Úsáid **briathar cúnta** chun abairt fhada a shoiléiriú ...

Cuirfidh an Coimisiún an togra a bhaineann le táillí fánaíochta sna Ballstáit chuig na Ballstáit chun a dtuairimí a fháil.

Déanfaidh an Coimisiún an togra a bhaineann le táillí fánaíochta sna Ballstáit **a chur** chuig na Ballstáit chun a dtuairimí a fháil.

... nó tabhair **an cuspóir** go *ceann na habairte*.

An togra a bhaineann le táillí fánaíochta sna Ballstáit, cuirfidh an Coimisiún chuig na Ballstáit é chun a dtuairimí a fháil.

Seift eile is ea **an briathar a athlua** ...

Cuirfidh an Coiste a bhfuil sé de chúram air meastóireacht a dhéanamh ar an straitéis maidir le spriocanna forbartha na mílaoise tuarascáil faoi bhráid an Choimisiúin.

Cuirfidh an Coiste a bhfuil sé de chúram air meastóireacht a dhéanamh ar an straitéis maidir le spriocanna forbartha na mílaoise, **cuirfidh sé** tuarascáil faoi bhráid an Choimisiúin.

... nó **an gníomhaí** a chur ag *ceann na habairte*.

An Coiste a bhfuil sé de chúram air meastóireacht a dhéanamh ar an straitéis maidir le spriocanna forbartha na mílaoise, **cuirfidh sé** tuarascáil faoi bhráid an Choimisiúin.

Úsáid **dhá phríomhchlásal** más é is soiléire.

Toghfaidh comhaltaí an Choiste Cathaoirleach an Choiste a bheidh in oifig go ceann tréimhse cúig bliana.

Is iad comhaltaí an Choiste a thoghfaidh Cathaoirleach an Choiste agus beidh sé nó sí in oifig go ceann tréimhse cúig bliana.

Luaigh an t-ábhar faoi dhó ar mhaithe le soiléire ...

Tabharfaidh an tUachtarán aitheasc le linn na díospóireachta ina ndéanfar an bhliain reatha a mheas agus ina bhféachfar ar na tosaíochtaí do na blianta ina dhiaidh sin. (*An san aitheasc nó sa díospóireacht a dhéanfar an bhliain reatha srl. a mheas?*)

Tabharfaidh an tUachtarán **aitheasc** le linn na díospóireachta, **aitheasc** ina ndéanfar an bhliain reatha a mheas agus ina bhféachfar ar na tosaíochtaí do na blianta ina dhiaidh sin.

... agus, más féidir, soiléirigh **cé hé an gníomhaí**.

Tabharfaidh an tUachtarán aitheasc le linn na díospóireachta, aitheasc **ina ndéanfaidh sé** an bhliain reatha a mheas agus **ina bhféachfaidh sé** ar na tosaíochtaí do na blianta ina dhiaidh sin.

6. Faigh réidh le hainmfhocail iomarcacha

Bealach simplí le bheith níos soiléire ...

a leithéid seo thíos a sheachaint ...

próiseas aitheanta aighneachtaí bailí

forbairt plean éigeantaigh fóirithinte imirceach

bunú coiste nua imscrúdaithe scrúduithe stáit

... agus a leithéid seo a scríobh:

próiseas le haghaidh aighneachtaí bailí a aithint

plean éigeantach a fhorbairt chun fóirithint a dhéanamh ar imircigh

coiste nua a bhunú le scrúduithe stáit a imscrúdú

Níl á dhéanamh anseo ach ainmfhocail a iompú ar ais ina mbriathra. Is briathar i riocht ainmfhocail atá san ainm briathartha. Téann na briathra i gcion ar an léitheoir agus níl siad chomh teibí leis an ainmfhocail. Seo roinnt samplaí níos simplí:

uasmhéadú na táirgeachta laethúla

do scrios arm ollscriosta

craoladh a dhéanamh ar chlár faisnéise

rinneadh sárú ar na rialacha

cur ar aghaidh seoltán iníoctha

rinne an Coimisiún dearbhú go ...

an táirgeacht laethúil a uasmhéadú

chun airm ollscriosta a scriosadh

clár faisnéise a chraoladh

sáraíodh na rialacha

seoltáin iníoctha a chur ar aghaidh

dhéarbhaigh an Coimisiún go ...

Is féidir le briathra téacs a shoiléiriú go mór:

Ba é moladh an Choiste tabhairt isteach scéime éigeantaí a chur ar athló go dtí go mbeadh seans ag na Ballstáit cur i bhfeidhm iomlán na reachtaíochta gaolmhaire a chinntiú.

Is é a mhol an Coiste gan scéim éigeantach a thabhairt isteach go dtí go mbeadh seans ag na Ballstáit an reachtaíocht ghaolmhar a chur i bhfeidhm ina hiomláine.

1/6

7. Seachain an teibíocht

Bíonn teachtaireachtaí neamhtheibí níos soiléire — féadann teanga theibí a bheith doiléir agus ina crá croí don léitheoir. Má úsáideann tú an iomarca téarmaí teibí, d'fhéadfadh an léitheoir a cheapadh nach bhfuil tuiscint agat ar an rud a scríobh tú.

Mura bhfuil cúis mhaith agat lena mhalairt a dhéanamh, **roghnaigh focail shoiléire nach mbainfeadh an dara ciall astu**. Ar an gcaoi sin, is fearr a thuigfeadh do theachtairacht.

Ina n-ionad seo ...

... d'fhéadfá iad seo a úsáid (má oireann sé don chomhthéacs):

tacaíocht airgeadais

maoiniú

an Conradh athchóirithe

— an Conradh um athchóiriú
— an Conradh chun athchóirithe

institiúid ardoideachais*

— ollscoil
— institiúid teicneolaíochta

táirge míochaine

cógas

deiseanna fostaíochta

poist

comhpháirtithe sóisialta

fostóirí agus ceardchumainn

forás diúltach

cor chun donais

oideachas treasach

— ardoideachas
— oideachas tríú leibhéal

fostaíocht ar luach saothair

obair ar íocaíocht

infheistíocht i gcaipiteal daonna*

— oiliúint (an lucht oibre)
— scileanna (na n-oibrithe) a fheabhsú
— oideachas agus oiliúint

* Mar is léir sna samplaí seo, is minic a bhíonn gá an chiall cheart a chinntiú.

8. Seachain *faux amis*, béarlagair agus giorrúcháin

Seachain *faux amis*

Is éard is *faux amis* ann péire focal atá an-ghar dá chéile sa scríobh in dhá theanga ar leith, ach nach ionann ciall dóibh.

In institiúid ilteangach ar nós, an Choimisiúin Eorpaigh, is minic a bhíonn na teangacha éagsúla

ina gcúis mhearbhaill againn. Is minic a bhíonn tionchar mór ag an bhFraincis agus ag an mBéarla ar a chéile, rud a fhágann go mbíonn baol mearbhaill orainn freisin agus sinn ag aistriú ó gach re teanga acu sin. Níl mórán taighde déanta fós ar *faux amis* na Gaeilge, ach seo thíos cúpla sampla d'fhocail a chruthaíonn mearbhall ó am go chéile:

Béarla	<i>Faux ami 1</i>	<i>Faux ami 2</i>	An leagan ceart Gaeilge
Roman	Rómánach (<i>duine ón Rómáin</i>)	Romach (<i>duine de phobal fáin atá scaipthe ar fud oirthear na hEorpa den chuid is mó</i>)	Rómhánach
Romanian (<i>teanga</i>)	Rómainis (<i>teanga Raetach atá oifigiúil san Eilvéis</i>)	Romainis (<i>teanga na Romach</i>)	Rómainis
British	Breathnach (<i>duine ón mBreatain Bheag</i>)	Briotánach (<i>duine ón mBriotáin</i>)	Briotanach
economy	eacnamaíocht (<i>eolaíocht an gheilleagair, bainistíocht cúrsaí airgid</i>)		geilleagar
Albania	Albain (<i>tír i dtuaisceart na Breataine</i>)		an Albáin

Is minic a bhíonn dhá fhocal nó trí fhocal Gaeilge ann do rudaí a gcuirtear síos orthu i mBéarla leis an aon fhocal amháin. Is soiléire i bhfad a bheidh an doiciméad má roghnaíonn tú an focal ceart don réimse ceart. Seo thíos roinnt samplaí. Samplaí is ea iad de théarmaí a úsáidtear sa ghnáthchaint beag beann ar réimse. Ní mór iad a sheiceáil i bhfoinse údarásach más ag scríobh doiciméad don Choimisiúin atá tú:

Béarla	Ciall 1	Ciall 2	Ciall 3
scope	scóp (<i>uirlis</i>)	scóip (<i>ginearálta</i>)	raon (<i>feidhme</i>) (<i>dlí</i>)
element	eilimint (<i>teicniúil/ ginearálta</i>)	gné (<i>cuid de thréithíocht</i>)	dúil (<i>ceimic</i>)
company	cuideachta (<i>reachtaíocht</i>)	comhlacht (<i>gnáthchaint; eagrais</i>) (<i>stáit</i>) (<i>dlí</i>)	gnólacht (<i>ginearálta</i>)
partner	páirtneir (<i>spórt</i>)	comhpháirtí (<i>gnó</i>)	páirtí (<i>caidreamh sóisialta</i>)
requirement	riachtanas (<i>rud a bhfuil gá leis</i>)	ceanglas (<i>dualgas/dlí</i>)	
measure	miosúr (<i>uirlis/ tomhas</i>)	beart (<i>riarachán/dlí</i>)	
policy	polasaí (<i>árachas</i>)	beartas (<i>plean ardleibhéil</i>) (<i>riarachán</i>) (<i>dlí</i>)	
paragraph	paragraf (<i>ginearálta</i>)	alt (<i>ginearálta</i>)	mír (<i>reachtaíocht</i>)

Béarla	Ciall 1	Ciall 2	Ciall 3
<i>grammar</i>	graiméar (<i>leabhar gramadaí</i>)	gramadach (<i>rialacha na teanga</i>)	
<i>task</i>	tasg (<i>oideachas/teichiúil</i>)	cúram (<i>ginearálta/dlí</i>)	dualgas (<i>diúité</i>)
<i>article</i>	alt (<i>áiste scríbhneoireachta</i>)	airteagal (<i>reachtaíocht</i>)	

Seachain béarlágair (nó, ar a laghad, mínigh é)

Is éard is béarlágair ann téarmaíocht a bhíonn in úsáid ag grúpa daoine atá ag obair san eagraíocht chéanna, nó, ag saineolaithe i réimse áirithe. Cuidíonn an béarlágair leo cumarsáid a dhéanamh le chéile, agus úsáidtear é i ndoiciméid nach léann ach an grúpa áirithe sin.

Is minic, áfach, nach dtuigeann an pobal i gcoitinne béarlágair. Déan deimhin de, dá bhrí sin, nach

n-úsáidtear béarlágair in aon doiciméad atá dírithe ar an bpobal i gcoitinne.

Mura bhfuil an dara rogha agat ach na téarmaí sin a úsáid i ndoiciméad atá dírithe ar an bpobal, mínigh iad an chéad uair a úsáidtear iad, nó déan gluais, hipearnasc nó tagairt do shuíomh gréasáin ina mínítear an béarlágair.

Níl an tábla seo cuimsitheach óir níl liostaithe ann ach roinnt téarmaí a úsáidtear go minic in institiúidí an Aontais Eorpach:

Béarlágair	Sainmhíniú molta
togra	<i>dréacht de Rialachán nó de Threoir a chuireann an Coimisiún os comhair na Parlaiminte agus na Comhairle</i>
tír aontach	<i>tír atá ar tí dul isteach san Aontas Eorpach</i>
<i>acquis (communautaire)</i>	<i>corpas dlí an Aontais Eorpaigh</i>
tír is iarrthóir	<i>tír atá fós i mbun idirbheartaíocht faoi bhallraíocht san Aontas Eorpach</i>
triú tír	<i>tír nach bhfuil ina Ballstát den Aontas Eorpach</i>
an tsochaí shibhialta	<i>eagraíochtaí agus cumainn neamhrialtasacha a dhéanann ionadaíocht thar ceann grúpaí leasmhara, gairmeacha nó codanna den tsochaí</i>
comhtháthú	<i>cur chuige atá dírithe ar an éagothroime shóisialta agus eacnamaíoch san Aontas Eorpach a laghdú</i>
nós imeachta coiste	<i>modh oibre lena dtéann an Coimisiún i gcomhairle le coistí saineolaithe</i>
modh an Chomhphobail	<i>modh a forbraíodh chun cinntí a dhéanamh san Aontas Eorpach, agus a bhfuil an Pharlaimint, an Chomhairle agus an Coimisiún páirteach ann</i>
comhchuibhiú	<i>dlíthe náisiúnta a chur ar aon dul le chéile nó rialacha teicniúla éagsúla na mBallstát a chomhordú</i>
príomhshruthú	<i>ábhar nó réimse a áireamh i mbeartais uile an Aontais Eorpaigh</i>
comhréireacht	<i>prionsabal a chiallaíonn nach ceadmhach do leibhéal ar bith den rialtas gníomh a dhéanamh de bheis ar a bhfuil riachtanach chun a chúraimí féin a chur i gcrích</i>
coimhdeacht	<i>prionsabal a chiallaíonn nach mór cinntí a dhéanamh, nuair is féidir, ar an leibhéal sin den rialtas is gaire do na saoránaigh</i>

Tá sainmhínithe i dteangacha éagsúla ar théarmaí teicniúla agus dlíthiúla a úsáidtear san Aontas Eorpach le fáil ar an suíomh gréasáin Europa (<http://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html?locale=ga;europa.eu/!YN99Uy>).

Giorrúcháin — tabhair aire!

Féadann an iomarca giorrúcháin cruth doiléir dothuigthe a chur ar dhoiciméad agus codladh a chur ar an léitheoir!

ERDF + EAGGF + CAP = ZZZ

Más eagal leat nach mbainfidh an léitheoir aon chiall as an ngiorrúcháin, ba cheart cuimhneamh ar na moltaí seo a leanas:

- mura bhfuil sé sa doiciméad ach uair nó dhó, é a scríobh amach ina iomláine; nó,
- an téarma a scríobh amach ina iomláine an chéad uair a úsáidtear sa doiciméad é, an giorrúcháin a chur idir lúibíní ina dhiaidh, agus gan ach an giorrúcháin sin a úsáid sa doiciméad tríd síos; agus/nó
- liosta de na giorrúcháin a cheangal leis an doiciméad nó hipearnasc a chur isteach sa téacs ionas go mbeidh teacht ag an léitheoir ar chiall an ghiorrúcháin.

San Iarscríbhinn: “Na príomhacrainmneacha agus na príomhghiorrúcháin” a ghabhann leis an Treoir Stile Idirinstitiúideach (publications.europa.eu/code/ga/ga-5000400.htm), faightear sainmhíniú ar a lán de na hacrainmneacha agus na giorrúcháin a úsáidtear i ndoiciméid an Choimisiúin Eorpaigh.

Smaoinigh i gcónaí ar riachtanais an léitheora:

- Cuirfidh sé as do léitheoirí áirithe má thugtar miníú ar ghiorrúcháin atá sách “coitianta”.

- Beidh an doiciméad i bhfad níos faide má scríobhann tú “Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa” in ionad “CFRE” arís agus arís eile sa doiciméad.

Ná dearmad ach oiread go bhféadfadh bríonna éagsúla a bheith le giorrúcháin nó le hacrainm agus é in úsáid i réimsí éagsúla.

Sampla is ea:

BCE a chiallaíonn An Banc Ceannais Eorpach
Beartas Comharsanachta na hEorpa.

Sampla ón mBéarla is ea:

ESA a chiallaíonn European Space Agency
Euratom Supply Agency
European System of Accounts
Endangered Species Act
Environmentally Sensitive Area
Eastern and Southern Africa
Electron Stimulated Adsorption
... agus tá roghanna eile ann don ghiorrúcháin sin.

(Foinse: iate.europa.eu.)

9. Athcheartaigh agus seiceál seiceáil

- Úsáid litreoir agus seiceálaí gramadaí, ach bíodh a fhios agat nach n-aimseoidh siad gach botún.
- Léigh an doiciméad go grinn amhail is dá mba ort féin a bheadh sé dírithe. An bhfuil na hábairtí agus na hailt nasctha go soiléir loighciúil? An bhfuil siad san ord ceart? Aimseoidh tú rud éigin i gcónaí a d'fhéadfá a fheabhsú nó a shimpliú.
- Iarr tuairim do chomhghleacaithe, comhghleacaithe nach ndeachaigh tú i gcomhairle leo cheana san áireamh.
- Tabhair cluas ghéar dá gcuid moltaí.
- Glac leis na moltaí sin a chuireann le gontacht, le soiléire agus le soléiteacht an doiciméid.

An bhfuil tuilleadh cabhrach uait?

Fiú agus an doiciméad críochnaithe agat — agus é chomh soiléir sothuigthe agus is féidir de réir na moltaí thuas — b'fhéidir go mbeifeá fós den tuairim gurbh fhéidir é a fheabhsú tuilleadh. B'fhéidir nach mbeifeá cinnte faoin mbriathair ceart nó faoin réamhfhocal is cirte a úsáid. Nó b'fhéidir go mbeadh roinnt abairtí níos faide nó níos casta ná mar ba mhaith leat iad a bheith.

Eagarthóireacht a fháil déanta ar do théacs

(seirbhís d'fhoireann an Choimisiúin amháin)

D'fhéadfá dul i dteagmháil le hArd-Stiúrthóireacht an Aistriúcháin agus a iarraidh orthu eagarthóireacht a dhéanamh ar an doiciméad. Bíonn tosaíocht ag na doiciméid sin a thagann faoi Chlár Oibre an Choimisiúin, ag na doiciméid a bheidh ar Ard-Stiúrthóireacht an Aistriúcháin a aistriú nó ag doiciméid atá dírithe ar an bpobal i gcoitinne. Tá mionsonraí breise agus uirlisí inmheánacha scríbhneoireachta (*Writer's Toolbox*) le fáil ag an nasc seo: myintracomm.ec.europa.eu/serv/en/dgt/making_request/edit/pages/index.aspx.

Uirlisí dréachtúcháin atá ar líne ag an Aontas Eorpach

Tá treoracha scríbhneoireachta agus treoracha stíle i dteangacha oifigiúla uile an Aontais Eorpaigh le fáil ar shuíomh gréasáin Ard-Stiúrthóireacht an Aistriúcháin sa Choimisiún Eorpach:

ec.europa.eu/translation

Tá treoracha stíle foilsitheoireachta an Aontais Eorpaigh le fáil sa Treoir Stíle. Idirinstitiúideach a fhoilsíonn Oifig na bhFoilseachán:

publications.europa.eu/code/ga/ga-000100.htm

Tá treoir faoi reachtaíocht a dhréachtú le fáil sa Treoirleabhar Comhchleachtais:

eur-lex.europa.eu/content/techleg/KBO213228GAN.pdf

Tá treoir faoi ghnásanna na scríbhneoireachta don ghréasán le fáil (i mBéarla) in *Information Providers Guide*:

ec.europa.eu/ipg/content/tips

Seirbhís is ea Europe Direct a chabhróidh leat freagraí a fháil ar do cheisteanna maidir leis an Aontas Eorpach

Uimhir shaorghlao (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Bíonn an fhaisnéis a thugtar saor in aisce, agus formhór na nglaoanna (cé go bhféadfadh roinnt oibrítheoirí, boscaí gutháin nó óstáin táille a ghearradh ort).

Tá breis eolais faoin Aontas Eorpach le fáil ar an idirlíon (<http://europa.eu>).

Lucsamburg: Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, 2015

ISBN 978-92-79-46899-5

doi:10.2782/930226

© An tAontas Eorpach, 2015

Is ceadmhach aon chuid den fhoilseachán seo a atáirgeadh, ach an fhoinse a admháil.

Foinsí

I measc na bhfoinsí a d'úsáideamar agus an treoirleabhar seo á chur le chéile tá:

In Ord is in Eagar, Antain Mac Lochlainn, Cois Life Teoranta, 2015.

Úrchúrsa Gaeilge, Dónall P. Ó Baoill agus Éamonn Ó Tuathail, ITÉ, 1992.

Lorg an Bhéarla, Seán Mac Maoláin, an Gúm, 1957.

Lámhleabhar Téarmaíochta, an Coiste Téarmaíochta, 2010: (http://www.gaeilge.ie/Tearmai_&_Aistruchain/Treoirilnte.asp)

Cuir Gaeilge Air, Antain Mac Lochlainn, Cois Life Teoranta, 2000

Aistrigh Leat, Maolmhaoldhóg Ó Ruairc, Cois Life Teoranta, 2007

Cruinneas Gramadaí agus Corrfhocal eile, Gearóid Stockman, Lagan Press, 1996.

Saothar an Choiste Téarmaíochta: (www.tearma.ie)

Oxford guide to plain English, Martin Cutts, Oxford, an Ríocht Aontaithe

Écrire pour être lu, Ministère de la Communauté française, an Bheilg

30 regole per scrivere testi amministrativi chiari, Università di Padova, an Iodáil

Bürgernahe Verwaltungssprache, Bundesverwaltungsamt, an Ghearmáin

Klarspråk lönar sig, Regeringskansliet, Justitiedepartementet, an tSualainn

Käännetäänkö tekstisi, tulkataanko puheenvuorosi? Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, an Fhionlainn

Writing for translation, Ionad Aistriúcháin Chomhlachtaí an Aontais Eorpaigh

OECD style guide, second edition OECD, Páras.

Léaráidí: Zeta Field, Ard-Stiúrthóireacht an Aistriúcháin, an Coimisiún Eorpach

Tá an treoirleabhar seo ar fáil i dteangacha oifigiúla uile an Aontais Eorpaigh.

Tá leagan leictreonach de le fáil ar líne ag:

ec.europa.eu/translation

■ Oifig na bhFoilseachán